

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

1. De operibus humilitatis & charitatis. Thema. Induite vos ergo sicut electi Dei, viscera misericordiæ, benignitatem, humilitatem; super omnia autem charitatem habete. Ad Coloss. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

REGULA XIX.

De Operibus Humilitatis & Charitatis.

EXHORTATIO I.

Utilitatem operum Humilitatis & Charitatis demonstrat.

T H E M A.

Induite vos ergo, sicut Electi Dei, sancti & dilecti, viscera misericordiae, benignitatem, humilitatem . . . Super omnia autem charitatem habete. Ad Coloss. c. 3.

V E L:

Magnopere conferet ea munia obire, in quibus magis exercetur humilitas & charitas. Reg. 19.

HUC cap. 19. insignem unum centum drachmas, seu julios legimus parabolam, Italicos, aut regales Hispanicos, aut à Salvatore nostro schilingos Brabanticos continebat. Et propositam, Christianos omnes ac potissimum Religiosos ad negotiationem spiritualem strenuè exercendam, mirificè excitantem. Cui Dominus ait: *Euge serve bone, quia in modico fuisti fidelis (in una scilicet mnâ) eris potestatem habens super decem civitates.* Id est, pro uno centum, imò mille recipies. Homo nobilis, ut exponit S. Basilus

Aaa lius

lius in catena, est Christus Dominus, qui tam secundum Divinitatem quam humanitatem, utpote ex regio Davidis sanguine ortam, nobilis est. *Hic abiit in regionem longinquam*, in caelestem Patriam, *accipere Regnum & reverti*, in die Iudicii ad exigendam cujusque hominis rationem. Interea vocat servos suos, singulis mnam suam disperdens, id est, gratiam vocationis tribuens, quâ concessâ, ait: *Negotiamini dum venio*: Habetis pecuniam, habetis occasionem lucrandi, nemo mnam suam in terram defodiat; aut in sudario otiosam reponat: sed *negotiamini*, & lucra ingentia pro aeternitate vobis comparate. Tota vita vestra sit negotiatio & mercatura, à manè ad vesperum: mercatorum instar, dies integros in officinis suis consistentium lucroque inhiantium. Lucra quaerite, non auri & argenti, non panni serici, aut holoserici, sed meritorum, sed operum bonorum, pretiosarumque virtutum. Et veluti in mercibus nonnullis simplex duntaxat est lucrum, in aliis verò duplicatum; eâque propolâ dividunt gustu majori: pari ratione in negotiatioe spiritali opera quaedam simplex tantum pariunt lucrum, ut opera humilitatis; alia duplicatum; ut humilitatis exercitia & caritatis simul; proindeque hæc devotione majori arripenda.

Multiplex autem hoc lucrum in præfenti declarabimus.

I.
Opera
humili-
tatis &
caritatis.

I. Prænotandum est: opera quæpiam esse humilitatis tantum; alia caritatis tantum; alia humilitatis & caritatis simul. humilitatis tantum ea sunt opera,

in quibus sola exercetur humilitas: ut indui vestimento viliori; vicatim, ostiarimque stipem cogere; aliorum pedes suaviari. Charitatis tantum sunt ea, quibus sola exercetur caritas: ut conversati cum Magnatibus ex caritate: ex ambone ad populum confertum dicere; excipere homologeses Principum, illustriumque Personarum; Theologiam docere: Rectoris munus obire & similia. Opera humilitatis & caritatis simul sunt pueris & rudibus, Doctrinæ Christianæ elementa tradere; infirmis inservire; peregrinorum pedes abluere; egenos desolatosque consolari; pauperibus in atrio cibos distribuere; ministrare ad mensam accumbentibus; in coquina cibos parare; panem scindere; lances tergere; denique vestes, calceosque contere; aliaque permulta. Hæc autem esse opera humilitatis, vel ex eo liquet, quod tenuioris conditionis homines in mundo ea obire soleant; status vero sublimioris ab iis abhorreant; quod si verò principalis, aut illustrius quæpiam persona eadem frequenter stupeant & mirentur mortales, eamque plurimum sese demittere arbitrentur. Eadem quodque esse opera Charitatis, ex eo constat, quod opera sint iustitiae vel corporalis, vel spiritualis; ac proinde si ex vera interiori charitate proficiantur, charitas exhibeatur; & quidem longè tutius, quam in operibus illustrioribus, aut coram mundo splendidis: in his enim ex summo admixta opinionis honoris, nervus charitatis, aut humilitatis non rarò eliditur; in illis verò vanitatis periculum est remo-

remocius. Ideoque verè S. Fundator noster in Regula præfente asserit; *Magis opere conferre devotè ea munia obire, in quibus magis exercetur humilitas & charitas: id est, plurimum juvat, ingentia lucra parit, utilitatesque magnas adfert, has geminas virtutes ubicunque licet, combinare.* Atque ut id ipsum devotè, id est, prompto, alacri, libentique animo præstemus; utilitates hæcæ expendemus, & veluti toridem mnas acquirere studebimus.

II. Obtenit à Domino vocationis

Religiosæ mnâ, oblatisque inde crebris indies lucrandi, negociandique opportunitatibus, extemplo, multas mnas, sive utilitates ac lucra nobis comparamus.

1. Prima itaque mna seu utilitas, ex operibus humilitatis ac charitatis acquiritur; est liberatio ab Inferni pœnis, atque à fulmine sententiæ terribilis, æternæ damnationis. Patet hæc Veritas ex ore ipsiusmet æternæ Veritatis. Matth. c. 25. *Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum, à constitutione mundi: esurivi enim & dedisti mihi manducare; sitivi & dedisti mihi bibere, &c.* Deinde opera memorata omitterentibus, quid prætolandum? Tunc dicit & bis, qui à sinistris erunt: *discedite à me maledicti in ignem æternum, qui paratus est Diabolo & Angelis ejus: esurivi enim & non dedisti mihi manducare: sitivi & non dedisti mihi potum: infirmus & in carcere eram, & non visti astitis me.*

2. Secunda mna & utilitas, est remissio pœnæ temporalis, peccatis nostris debita, tam in vita præfenti quam in flammis purgantibus. Quam ut asse-

queretur Rex Nabuchodonosor, hoc ei à Daniele Propheta suggestum consilium, Dan. c. 4. 24. *Peccata tua elemosynis redime, & iniquitates tuas misericordis pauperum.* Elemosyna enim remittit peccata, primò, quia peccatorem disponit ad gratiam; & ad peccati remissionem; eamque instat orationis à Deo emeretur & impetrat: secundò, quia remissâ culpâ, meretur ex condigno remissionem pœnæ reliquæ. *Charitas enim operis multitudine peccatorum.*

1. Petri 4. 8.

3. Mna & lucrum est; major cum Deo conjunctio: per hujusmodi enim opera, arctius Deo attingimur; cumque erga Deum liberaliores nos exhibemus; eum quoque vicissim erga nos experimur liberaliorem; dum copiosiora in nos dona spiritualia effundit: quod motivum in Regula hac insinuat S. Ignatius: & Redemptor noster apud S. Lucam c. 6. 33. confirmat: *Date & dabitur vobis.*

4. Mna & emolumentum, est edificatio proximorum; dum eos exemplo nostro ad similia humilitatis & charitatis opera excitamus. *Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in caelis est.* Matth. c. 5. 16. Si Religiosi Seniores, facem non præferrent, an non in caligine ambularent juniores? Si Titones veterani non præluerent novellis; quanto id illis detrimento foret? Quemadmodum igitur præcedentes præluxerit vobis; ita vos quoque præluere oportet iis, qui recenter è mundo appulserit; & erit utrisque lucrum ingens, Deique gloria.

5. Mna quæ acquiritur, est magna dignitas hominis Religiosi, dum Domino Deo suo assimilatur: Dei enim natura est omnibus benefacere, omnibus sese liberalem ac misericordem exhibere; qui iubet *Solem suum oriri super bonos & malos*. Unde S. Gregorius Nazianzenus verè asseruit: *nihil tam divinum habet homo, quàm de aliis bene mereri*; charitatis & humilitatis opera exercendo. Idcirco Christus Dominus toties Patrem cœlestem montrans & tanquam prototypum proponens: *Estote ergo & vos*, inquit, *perfecti, sicut Pater vester cœlestis perfectus est*. *Match. c. 5. 48.* Et Apostolus: *Nemo quod suum est, querat, sed quod alterius*. *1. Corinth. 10. 24.* Adverterat enim, omnes, quæ sua sunt, querere, suum quæstum, suum lucrum, suam crumenam, suum comodum; quemque suis adesse rebus, neminem alienis: hoc autem est filium, à Patris cœlestis genio turpiter declinare.

6. Mna: Effigies & similitudo Christi Regis sui evadit: Quis enim illustriora humilitatis & charitatis exempla præbuit illo? Exemplum, ait, *dedit vobis; ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis*: *Si ego lavi pedes vestros, Dominus & Magister: & vos debetis alter alterius lavare pedes*. *Joan. 13.* Luculentum est, in hanc rem testimonium S. Chrysostomi tom. 4. homil. 25. in 1. Corinth. 11. Scribentis: *Nihil nos ad id potest Christi imitatores efficere, ut erga proximum cura: licet jejunaudo & humi cubando corpus maceraveris, nullam autem proximi curam habueris, nihil egregium feceris; sed adhuc longe ab huiusmodi absueris imitatione. Tu igitur, mi frater, quamvis fame conficiaris, quam-*

vis humi jaceas, quamvis cinerem comedas, quamvis semper lacrymis mædeas, si nihil cuiquam proficias, nihil magnum facies. Hinc ille toties: Omnia vestra in charitate fiant. *1. Corinth. 16. 14.*

7. Mna est assimilatio SS. Angelorum; qui in his operibus exemplo nobis sunt: licet enim longè nobilior sint profapia, quàm nos, libenter tamen nobis ministrant & serviuunt: *Nonne omnes sunt ministratori Spiritus, in ministerium mihi eorum, qui barbaretem capiunt salutem?* *Hebr. cap. 1. 14.* Non illis vile est, sensili luto ministeria sua consecrare: non dedignantur crepundiis nostris pervigiles interesse, cum tamen ex eo minimum commodi aut voluptatis hauriant: una atque unica Dei voluntas eos ad illa ducit: *servitia*: quia sic visum Deo, idcirco res nostras vigilantissimè curat. Hoc pacto Sanctus Archangelus Raphael è primis auxiliæ cœlestis Principibus: *Unus ex septem qui astant ante Dominum*, *Tob. cap. 12. 15.* Sex hebdomadam spatio Tobie famulum & mercenarium agit; cum eo iter facit, jumentorum curam gerit, humano more cibum potumque sumit, huc illucque se mittit; verbo, exactissimè omnia præstat Mediastrini cuiusdam servitia, non suo, sed illius commodo: pari igitur modo & nos, si opera humilitatis & charitatis proximo alacriter exhibuerimus, Angelorum similitudinem exprimemus.

8. Mna est imitatio & assimilatio Vitorum Sanctorum: Sanctus Paulus Apostolus, omnibus obsequia sua humillimè detulit; nam *Rom. cap. 1. 24.*

& 1. Corinth. cap. 9. 19. ait : *Gracis & Barbaris, sapientibus & insipientibus debitor sum: nam cum liber essem ex omnibus, omnium me servum feci, ut plures lucrifacerem: omnibus omnia factus sum, ut omnes facerem salvos; cum iudaeis iudeus, cum infirmis infirmus; Omnium servus, omnium ultro debitor, obsequii & officii erga omnes plenissimus.* Partatione Sanctum Franciscum legitimus servientem leprosis: Sanctum Rochum ministrantem pestiferis, Sanctum Gregorium Magnum ad mensam accumbentibus pauperibus inservientem. Similia legitimus in vitis Sanctae Elisabethae Reginae Portugalliae, & Margaritae Reginae Scotiae, quae trecentis quotidie pauperibus maternam benignitatem dapes praebere; flexis genibus, in morem ancillae, ministrare, regis manibus pedes abluere, & prellis etiam oculos ulcera fovere, solemne habuit: ut lectio. 2. Nocturni in festo eius exhibent. Praesulit quoque nobis exemplum primorum Patriarcharum nostrorum, Romae, Venetiis & alibi; ubi in Nosocomiis & hospitalibus, servivere infirmis, cum stupore & lacrymis spectatorum. Tannerus pag. 15. Horum vestigia legendo, facinorosa emulando, Sanctis ipsis assimilabimur.

9. Mna est profectus in humilitate & charitate: *Nunquid non humiliatio est ad humilitatem, sicut patientia ad pacem?* Quaeit Doctor Mellissus, Epist. 27. sub finem. Si ex charitate te deprimis & humiliaris, perfectissime humiliaris: charitas enim omni actu virtuosum suam perfectionem addit; &

multo verius, quam Mydæ Regis virgula, inaurat omnia; cunctaque opera nostra Deo & Christo Domino nostro, quam acceptissima reddidit ut ea ipse, non aliter ac sibi exhibita acceptet: *Amen dico vobis, quod uni ex minimis meis factis, mihi fecistis.* Matth. c. 25. Crescit igitur humilitas, crescit charitas; nam in ejusmodi humilitatis & charitatis obsequiis, cuncta quae in homine sunt humiliantur. Intellectus in primis, qui non raro se elevat, & magnum censet, hic nihil se esse clare perspicit. Voluntas, alias res viles & abjectas tantopere refugiens, nunc eas Spiritu divino & charitate ducta, libens amplectitur. Memoria, quas videt in homine miseras, recogitando, & phantasia apprehendendo, deprimitur. Visus cum reliquis sensibus videndo & tangendo ulcera, & sordes, quas tractat, & quibus obnoxios nos esse cognoscimus, humiliatur. Auditus excipiendo gemitus & ejulatus infirmorum: odoratus percipiendo foetores; anima tota considerans sui abjectionem ad res hujusmodi, quae tamen creata est ad gloriam Dei, habet unde se humiliet propter Deum. Corpus denique humiliatur & debilitatur propter assiduos labores, hisce in ministeriis occurrentes; atque ita ingens humilitatis augmentum obtinetur.

10. Mna est incrementum meriti, gratiae & gloriae, quovis enim, utriusque virtutis actu, gratiam novam ei que correspondentem in caelo gloriam promeremur. *Qui, enim, dederit solum potum aqua frigida, non perdet mercedem suam, Teste Christo, Matth. 10. 42. Docet hoc Novitios suos in stimulo*

amoris S. Bonaventura dum ait: *Credo, quod qui ferventer & diligenter, ut in Regula dicitur, ministraret & serviret infirmo propter Christum parè, plus mereretur quam si serviret ipsi Corpori Christi. Ratio est, quia nemo est tam impius, qui si agnosceret Christum Dominum presentem & decumbentem, negaret illi servire: sed Christo in proximo servitur à perfectis, & id plùs quam perfectu convenit. Quod cum ita sit, piensissime Iesu, quò fronte de cetero, vitabo leprosum? Declinabo infirmum? negligam desolatam? Cur quotidie anima mea angeris servire Christo? Indicabo tibi, quem diligis anima tua, ecce in valetudinario jacet ibi angustriatur, ibi torquetur. Hactenus S. Bonaventura. Et quidem si quis hujusmodi charitatis actum eliciat, ex tota plenitudine habitus; mirificè augetur & virtus & meritum, teste Crombecio L. 1. de perfect. c. 36. In omni opere charitatis, inquit, aus amoru Dei super omnia (idem dicere licebit de opere charitatis proximi) totus gradus gratie accrescunt, quot actus continebat, etiam si idem non emineret supra totam perfectionem habitus. Quod si ex plenitudine habitus quispiam operetur, tantum excrescet, quantum adus fuerit; ut si actionis fervor decem gradus continebat, addentur alii decem, & habitus intenditur ut viginti. Si rursus eliciat actum ex tota latitudine virtutis, accessio fit aliorum viginti, sicque habitus quadraginta continebit, deinde octoginta & sic deinceps multiplicando. Hinc verè de B. Virgine dicitur, tantum meruisse ultimo vita actu, quantum*

totà antea à vità. Nam ultimus adus quem ex summo conatu & perfectione percipit, omnes gradus acquisitos duplicari, & prioribus adjecit. Ita ille. O quantum campus meritòrum! O quanta seges divitiarum spiritualium! An non Religiosis probum est esse negligentem ac desudem, & minùs lucra æterna negotiando sectari, quam terrena, pecunie peritura sitibundum helluonem?

Quocirca, Dilectissimi, si mna strà, à Deo vocante nobis concedit, maximo cum lucro uti velimus, atque unà decem mnas, id est, decem utilitates ac dignitates antememoratas accipere cupiamus; nullam exercendæ militatis & charitatis opportunitatem negligamus; sed à matutino tempore, usque ad vespertinum, in hisce virtutibus maximè si obedientia jussit, hœnuè nos exerceamus. Horum enim operum exercitio devoto, prompto & hilari, inferni pœnas evademus, gloriâ cœlestem promerebimur, peccatorum pœnas temporales delebimus, Deo arctius astringemur, ac donacœlestia largius obtinebimus; Deo Christo, Angelis & Sanctis assimilabimur; in humilitate & charitate plurimum proficiemus, ac denique gratiam divinam in terris; & gloriam æternam in cœlis vehementer amplificabimus.

* *